

Nové možnosti cestování pro cizince žijící v ČR

Zrovnoprávnění se stávajícími schengenským státy se dočkají také občané třetích států legálně pobývajících na území ČR. V současné době, pokud má jejich domovský stát vízový režim s EU, potřebují pro cestování do jiné země EU/Schengenu příslušné národní či schengenské vízum. Po vstupu ČR do Schengenu získají možnost cestovat po schengenském prostoru po dobu až 3 měsíců pouze na základě povolení k pobytu na území ČR.

Rozšíření cestovního ruchu

Schengen s sebou přináší nové výzvy pro cestovní ruch zaměřený na klientelu ze zemí s vízovou povinností vůči EU. Zatímco nyní se ČR neobjevuje často na seznamu destinací během evropských návštěv občanů především asijských států z důvodu potřeby jiného víza, po vstupu do Schengenu bude návštěva ČR možná také na základě jednotného schengenského víza.

Určité přiblížení k tomuto stavu představuje nová praxe, kterou ČR uplatňuje již od 1. září 2006. Od tohoto data ČR jednostranně uznává schengenské vízum pro tzv. pobytový tranzit. Občané třetích zemí disponující tímto vízem mohou např. při přeletu z jednoho schengenského státu do druhého s přestupem na letišti v ČR zůstat na území ČR až po dobu 5 dní, aniž by museli žádat o české vízum.

ZÁKLADNÍ PRINCIPY SCHENGENU

1. Překračování vnitřních hranic bez kontrol kdekoli a kdykoli.
2. Odstranění kontrol při letech v rámci schengenského prostoru.
3. Volný pohyb po schengenském prostoru s platným občanským průkazem nebo cestovním pasem, občané některých třetích zemí potřebují vízum.
4. Průjezd bývalých hraničních přechodů bez snížení rychlosti a bez zábran.
5. Možnost dočasného obnovení kontrol v případě ohrožení veřejného pořádku nebo bezpečnosti státu.
6. Zesílená kontrola vnějších hranic, důsledná kontrola občanů třetích států.
7. Harmonizovaná pravidla pro vydávání víz a vzájemné konzultace schengenských států při rozhodování o udělení víz.
8. Držitel tzv. jednotného schengenského víza může pobývat na území Schengenu po dobu, která během půlročního období nepřekročí tři měsíce.
9. Velký důraz na dodržování pravidel ochrany osobních údajů.
10. Informační systémy (zvláště Schengenský informační systém) coby nástroje pro efektivní boj s nelegální migrací a organizovaným zločinem.

CO PŘINESE SCHENGEN ?

Schengenský prostor je území států, na jejichž společných hranicích nejsou vykonávány hraniční kontroly. Hranice je možné překračovat na jakémkoliv místě a v kteroukoli denní či noční hodinu. Občan pouze musí být schopen v případě potřeby předložit doklady potvrzující jeho identitu a státní příslušnost. Kontrola hranic se soustředí na tzv. vnější schengenské hranice (pozemní hranice, mezinárodní letiště a mořské přístavy) a je doprovázena úzkou spoluprací členských států v řadě dalších oblastí.

Co přinese Schengen ?

Uskuteční-li se další vlna rozšíření schengenského prostoru podle současných předpokladů, začlení se Česká republika do Schengenu společně s dalšími novými členskými státy EU. Stane se tak státem obklopeným pouze schengenskými státy. Datem svého plného zapojení do schengenské spolupráce proto **ČR přestane vykonávat hraniční kontrolu na svých pozemních hranicích a svou pozornost upře na mezinárodní letiště,** která budou provozovat lety z a do států mimo schengenské území.

O **vstupu ČR do Schengenu** rozhodne Rada EU **po splnění dvou předpokladů:** úspěšném **ukončení schengenského hodnocení** připravenosti ČR na plné zapojení do schengenské spolupráce a **spuštění Schengenského informačního systému druhé generace.** Dlouhodobá strategie ČR předpokládá zrušení kontrol na pozemních hranicích k říjnu 2007. Její naplnění však závisí na dokončení obou výše uvedených procesů.

Vstup do Schengenu představuje významný krok k dosažení plnohodnotného členství ČR v EU, zejména pokud se jedná o právo občanů EU na volný pohyb osob. Znamená rovněž uznání schopnosti ČR zajistit ochranu vnější hranice, a tudíž se plně podílet na ochraně bezpečnosti společného prostoru. Rozšíření schengenského území o Česko s sebou přinese nejenom velké změny na pozemních hranicích a v příhraničních oblastech, výrazným způsobem zasáhne rovněž do života cizinců s legálním pobytem v ČR nebo turistů přijíždějících na české území.

Mezi hlavní změny vyplývající pro ČR ze vstupu do Schengenu patří:

Odstranění hraničních kontrol na pozemních hranicích

Po vstupu do Schengenu bude možné překračovat hranice ČR se sousedními státy kdykoli a kdekoli. Jediným omezením bude povinnost osob mít u sebe doklad potvrzující totožnost a státní příslušnost, tedy platný občanský průkaz či cestovní pas. Na stávajících hraničních přechodech budou odstraněny překážky na komunikacích, jejich průjezd bude umožněn bez snížení rychlosti či dalších omezení. Většina na zařízení pro hraniční kontrolu bude demontována či využívána za jiným účelem.

V případě, že by si to vyžadoval veřejný pořádek nebo bezpečnost státu, bude mít ČR možnost ve výjimečných případech obnovit po omezenou dobu kontroly na svých hranicích přiměřené dané situaci.

Impuls pro regionální přeshraniční spolupráci a její rozvoj

Schengen přinese další možnosti rozvoje příhraničních regionů a posilování spolupráce s městy a obcemi sousedních států na druhé straně hranice. Odstranění hraničních přechodů a možnost volného pohybu přes jakoukoli část státní hranice vytvoří impuls pro rozvoj přeshraničního cestovního ruchu i přeshraniční spolupráce. Největší změnu zaznamenají především ta města či obce, které protínající

státní hranice uměle přehradila. V mnoha příhraničních regionech existují komunikace, které na hranici náhle končí nebo je přehrazují zábrany.

Posílení bezpečnosti

Plné zapojení do schengenské spolupráce a aktivní účast na ostraze bezpečnosti společného prostoru přinese zefektivnění boje s nelegální migrací a přeshraniční trestnou činností. Orgány ČR získají účinné nástroje pro odhalování pachatelů a prevenci páchání trestných činů.

Čeští policisté budou ve své práci využívat Schengenský informační systém II a v něm obsažené miliony dat týkající se mj. hledaných či pohřešovaných osob, věcí či vozidel. V případě potřeby mohou vkládat nová data, která budou k dispozici jejich kolegům v jiných schengenských státech.

Plné využití všech nástrojů schengenské spolupráce posílí pravomoci policistů při potírání přeshraniční kriminality.

Na zastupitelských úřadech ČR v zahraničí bude před vydáním českého či schengenského víza konzultován Vízový informační systém, který výrazně sníží možnost zneužití účelu či druhu vydaných víz.